SKIDVÅRD

Först några grundregler:
Torka av dina stålkanter varje dag, annars kommer dom att rosta.
Låt inte belaget bli solbränt. (ex. under en lunch)
Ta bort grader från stålkanterna varje vecka åtminstone.
Valla dina skidor varje vecka, helst med smältvalla.
Fila kanterna var 2-4 dag. (beroende på hur mycket is du åkt på)
Lagra skidorna på ett torrt ställe helst liggande.
Vrid ner utlösningsmekanismen under sommaren.
Valla skidorna innan sommaravställning, så att inte belaget oxiderar.
Håll dem rena från vägsalt etc.
Kontrollera att bindningarna fungerar.
Ta ut och torka innerskon i pjäxan efter varje dag.
Använd skidbag när du reser.

Hur du ser efter stålkanterna
Med skarpa kanter kommer dina skidor att uppföra sig mycket bättre (som de är menade att göra). Håll borta rost och dom håller längre samt ta bort grader så håller dom sig skarpa längre.
Du behöver :

En bra metallfil
En bra kantslip (ställbar vinkel).
En skidhållare (valfri men användbar)
Ett diamantbryne
Ett gummibryne (valfritt)

Baskanten
- Denna kant bör hållas plan med belaget eller en liten avfasning, vanligtvis 0.5°-1°. Avfasning gör initiering av en sväng lättare.
För att få en avfasning trä på en gradplupp på skidorna (finns att köpa i välsorterade skidaffärer ca 40.-) eller tejpa med eltejp. Fila sedan med långa svepande drag bak-fram-bak-...

Sidkanten
- Här måste du ha en filhållare typ Swix (finns att köpa i välsorterade skidaffärer, ca 500.-). Riktig kantvinkel är a och o för en skidas åkegenskaper. Vinklar varierar mellan 0° (90°) till så mycket som 4° (86°) för aggresiva svängar i isiga förhållanden. Också här slipning i långa svepande drag.

SKIDVÅRD

Avtrubbning
- De delar av kanten som inte påverkar sängen närmvärt bör trubbas av. Annars kan oönskade och plötsliga hugg och skär inträffa. Gör detta med ett fin bryne eller en sten från Swix. Hur mycket man vill trubba till är individuellt men det rör sig omkring 100mm i fram- och bakkant.
Polering

- Polering är mycket viktigt för tävlingsåkning. Återigen använd en filhållare, denna gång med ett diamantbryne i. Polering tar bort mycket små grader och fina felslipningar.
Förhärdning

- När en stålkant slår i en sten uppstår en snabb temperaturhöjning och stålet blir hårdare där än omkringliggande del. Om du försöker fila på dessa märken är det ända som händer att din fil blir slö. Använd en diamantslip för att ta bort dessa områden (syns klart som mörkblå fält).

Vässa kanterna innan du vallar. Annars kanske du förstör vallan med en fil. Håll värmen på strykjärnet låg, precis så att vallan smälter (inte över 120° C / 248° F).

Om du har en hållare, sätt skidorna i den.
Bli av med all gammal valla och smuts genom att använda en solver
från exempelvis Swix alt. valla med en mycket mjuk valla och sickla av den direkt medan den är varm vilket jag föredrar framför olika
lösningsmedel.

- Dina skidor ska hålla rumstemperatur när du vallar.
- Droppa valla längs hela skidan genom att smälta den mot strykjärnet.
- Om det ryker om vallan är ditt strykjärn för varmt.
- Använd nu strykjärnet på belaget för att fördela vallan. Om strykjärnet klibbar eller inte flyter mjukt, lägg på mer valla.
- Ställ skidan att svalna.
- Gör om proceduren på den andra skidan.
- Ge vallan gott om tid att torka.
- Ta nu fram en plastskrapa och ta bort överflödig valla.
- Hur mycket man vill ta bort är individuellt. Pröva dig fram!

Belagsstruktur
Belaget kommer ha försämrat glid om:
- Det ser väldigt blänkande och polerat ut.
- Har en "förseglad" yta i och med att för hög värme används vid vallning.
- Den är uttorkad, oxiderad.

En struktur (textur, glidmönster) skapar en basyta som bättre fördelar krafter från vattenfilm som skapas av friktion mot snö. En struktur minskar också kontakten med snö, vilket också minskar friktionen. En struktur består i stort sett av linjer samt brutna linjer. Det finns massor av olika former av dessa men alla faller in under dessa kategorier:

Fina strukturer används vid torra förhållanden, under -12°C, samt vid nysnö som faller vid kalla temperaturer.

Medium strukturer är de mest användbara. De gäller för temperaturer från -12°C till 0°C, samt om snön har legat ett par dagar.
Även om det har varit kallare än -12°C men en pistmaskin används har flingorna rundats till vilket innebär medium struktur.

Grova strukturer för temperaturer över 0°C. Vid denna temperatur börjar fritt vatten bildas, vilket innebär tjockare lager vatten under skidan. Grövre struktur behövs då för att bryta ytspänningen.

För teknikgrenar såsom slalom och storslalom, där skidans svängegenskaper spelar en stor roll, används generellt finare strukturer. För fartgrenarna där bra gild krävs, defineras strukturen hårdare.

Fabriksfinish
Alpina skidor kommer med en färdig struktur som räcker bra för större delen av snöfröhållanden. Den försvinner dock efter några veckors åkning.
Strukturering för hand
Det tar enorm tid att göra detta för hand, men blir likvärdigt med en stenslipat belag. Det är lättare att lämna in skidorna för stenslipning i en skidaffär för en billig penning.

Sandpapper
En bra mediumstruktur fås av Swix Grit #100 silicon- carbid sandpapper. Använd en slipkloss och arbeta dig från topp till ände. Sandpappring resulterar i mycket polyethylenefibrer som måste tas bort. Se avborstning längre ner.

Med Grit #150 eller #180 går det att ändra struktur till en finare om snöförhållanden skiftar till kallare.

Om man vill ha en mediumstruktur för högfartsgrenarna är en stålborste idealisk, Swix Stålborste (T163). De styva skarpa stålborsten är tänkta att skära i belagen.

Om belaget har blivit misskött av någon anledning är stålborsten en bra grund för vidare arbete. Avrunda med avborstning.

Avborstning
Att hålla belaget fritt från microfibrer är viktigt för optimalt glid. Vare sig man slipat för hand eller använd sig av stenslip så behöver belaget en avborstning. För detta används en nylonborste, en så kallad fibretex borste. Den bör ha fina nylonfibrer med siliconcarbid avvisande partiklar, Swix T265. Du kan arbeta med borsten i båda riktningar i detta fall.

För att resa microfibrerna för avborstning borsta med en bronsborste, Swix T158 ett par gånger. Om du är mycket noggran kan du avsluta med en ännu finare fibretexborste, Swix T266.

SKIDVÅRD

Hur du vallar skidorna
Välvallade skidor ökar kontroll, svängegenskaper, och skyddar dina belag från hård snö (ex kanonsnö). Tecken på nött belag är du ser en vittonad färg. Vallning håller också dina belag från att oxideras, vilket hade gjort att små fibrer spretat ut och tagit tag i snön.

En bra vallning håller sig i ungefär fyra dagar.

Vilken valla ska du då använda? Välj en främst med tanke på temperatur.